

Dubravka Borić
Pučišća

PJESME NA GOVORU MJESTA PUČIŠĆA NA OTOKU BRAČU

Dì si mi lîpo mojě »ČĀ«?

*Dì si mi mojě »ČĀ«?
Nemuôj nestât stranpùticon!
Nemuôj se izgubît!*

*S nâmi ti je ùvik lîpo.
Lîšje nêgo na skancijîma lîbrîh.
Lîšje nêgo na dâskima tejôtrih.
S nâmi je tvoje »dôma«.*

Jerbo smo svî s tēbon:

*u kûci,
u kâli,
na štrôdi,
na rîvi,
u peškarîji,
u butîgi.
u smîhû,
u plâču
i u svâkon prîči...*

*Jerbo ...
Ti nan,
mîsec svîtli*

*kojî
kòlo od zvîzd
vòdi,
jer si
zorà
ča sè rûdi,
da
u kòla
vîlè
skùpi,
i
sûnce
ča svîtlî
da tẽplo nas jûbi.*

*Lîpo mojè »ČǺ« !
Ostàn s nãmi!
Ostàn »dòma«!
Nemuôj bižăt!
Nemuôj se
izgubît!*

Popis manje poznatih riječi i izraza

butîga ž – dućan
iškăt, îšken nesvrš. – tražiti
jerbo vezn. – jer
kāla ž – uska mala ulica
libar, libra m – knjiga
lišji pridj. komp. – ljepši
peškarîja ž – ribarnica
rîva ž – uređena obala uz more kao pristanište brodova, a i omiljeno šetalište
skancîja ž – polica
štrôda ž – pokamenjena ulica
tejôtar, tejôtra m – kazalište

S večera I.

*Sûnce na pučini
rumeniłon zabalalo.
Žiutin stôrin zlóton
pòtpise šorâlo.*

*Meju brda dvô
sûnce pâlo ù vodu,
po mu ôba brda
zapìvola ôdu.*

*Muško klâpa s rîve
šotovôće bôcila.
Za modriłon goriẽ
pisma se razlila.*

(Miseca môrča, dvî ijade i drûge)

S večera II.

*Kad se sũnce s muôren pozdravije,
u vâli zaplívodu norónce,
po: u zuóg i tónce
od morbína i
lîtnje užónce.*

*Riç zatrène,
dôh zastâne...
U tihaiçi ôka
rumeniło muôra
se razlîje
i
ostâne.*

(Miseca môrča, dvî ijade i prviẽ)

Popis manje poznatih riječi i izraza

gorä, gorẽ ž – brdo
morbin m – neobuzdano veselje, raspojasanost
šotovôće pril. – ispod glasa
tânac, tónca m – ples
zuóg m – igra
užónca ž – navika, običaj
zabalät, zabalôn svrš. – zaplesati

<i>Kùća napūščena</i>	<i>Nakićeno drāča</i>	<i>Zorā pramalića</i>
Ūz more	<i>U hlōdū česmīne,</i>	<i>Vōnji</i>
kùća	<i>u vōnju škrabutīne</i>	<i>žūkve</i>
od stīnjiē.	<i>pāhje vūne</i>	<i>kadūje</i>
Ūka muōra	<i>drāča nadīla</i>	<i>i cmīja</i>
nadmēće non		<i>zelenīlo</i>
tišinē.	<i>Kô mlōdo špuōža,</i>	<i>māslīne</i>
Meju zidīma	<i>svā</i>	<i>i bōra</i>
sjēne.	<i>se</i>	<i>razmotāli zōru</i>
Ledēne, ledēne...	<i>nakitīla.</i>	<i>na modrīlu</i>
<i>I od svēga – tīhje.</i>		<i>muōra.</i>

Ūz more,
 kùća napūščena,
 punā sjēnih ledēnih,
 ūke muōra
I sablažnjīvega gōvora tišīniē.

Popis manje poznatih riječi i izraza

cmīj, *cmīja* m – vrsta aromatične biljke, smilje
drāča ž – bodljikava biljka, drač
hlōd m – sjenovito mjesto, hlad
mēju prijedl. – među
muōre s – more
kadūja ž – vrsta ljekovite biljke, kadulja
pramaliće s – proljeće
stīnā, *stīnē* ž – stijena
škrabutīna ž – biljka povijuša ugodna mirisa
ūka ž – huka, buka
vuōnj, *vōnja* m – miris
žūkva ž – grm ugodna mirisa, cvate u proljeće i ljeto po brdima uz more
špuōža ž – nevjesta

PISANJE DUBRAVKE BORIĆ I GOVOR MJESTA PUČIŠĆA

Dubravka Borić rođena 1946. godine u Pučišćima na otoku Braču. Dugi niz godina živi u Podgori, no svojim je izričajem ostala vezana za otok Brač i svoja Pučišća. Piše pjesme (često i haiku poeziju). Spominju se njezina ostvarenja: *U pučišku vālu kuštāt* (2004.), *Bubamara: krtočić pisom na čakavštini* (2015.), *Dalmatinski kalendor / Dalmatinski kalendar* (2021.), a brzo će iz tiska izaći još jedno njezino izdanje. Neke su pjesme nagrađene, neke uglazbljene. Autorica je čest sudionik na poetskim večerima i manifestacijama. Svojim je pučiškim idiomom ostavila trag u čuvanju jezične baštine otoka Brača, odnosno u njegovanju pučiškoga zavičajnog govora. »Dubravka voli svoja Pučišća, svoj Brač, uspomene na djetinjstvo i mladost. Dubravka voli čakavski u kojem ju je mati odgojila pa se trudi da njegova ljepota i bogatstvo ne propadnu, ne nestanu.«¹ Pučiški govor pripada čakavskom narječju i to njegovu južnočakavskom dijalektu. Stoga su s jezičnoga stajališta njezine pjesme dragocjen izvor za brojna dijalektološka istraživanja.

Pučiški govor živi u Dubravki Borić, a nadamo se da će živjeti i u drugih Pučišćana.

Marijana Tomelić Ćurlin

Podatci o autorici

Dubravka Borić iz Pučišća, umirovljena je učiteljica i odgajateljica, vrsna pjesnikinja koja piše na svom pučiškom idiomu.

E-adresa: boricdubravka@gmail.com

¹ <https://hrvatskiglas-berlin.eu/?p=140197> (pristupljeno 13. svibnja 2024.).